

Jan van den Oever, Linda Cebrian-Rampen en Sander Hendrikx namen hun prijs in ontvangst tijdens de PotatoEurope2017

Innovatiefonds voor telers waardeert *vier initiatieven*

Akkerbouwers en tuinders zijn creatief in het bedenken van oplossingen voor hun bedrijf. Het Innovatiefonds voor telers stimuleert deze innovaties. Zo ook tijdens de PotatoEurope2017 in Emmeloord. Doeko van 't Westeinde, NAJK-bestuurder en voorzitter van het Innovatiefonds voor telers, reikte vier cheques uit. De aanmoedigingsprijzen gingen naar Erik Jeucken, Jan van den Oever, Linda Cebrian-Rampen en Sander Hendrikx. Het publiek koos het verbouwen van de Camellia sinensis en verwerken tot echte Nederlandse thee uit als publiekswinnaar.

Tekst: Colinda Bos - van Ekris

Bodemverbetering uitvoeren via het plantgat

Aanmoedigingsprijs Erik Jeucken

Hoe houd je je planten vitaal nu chemische gewasbeschermingsmiddelen steeds meer het onderspit delven? Erik Jeucken ging op zijn boomkwekerij aan de slag met plantgattoepassingen om het bodemleven rond de wortels een impuls te geven. Daarvoor kreeg de teler een aanmoedigingsprijs van het Innovatiefonds voor telers ter waarde van 750 euro.

Jeucken kweekt in zijn Boomkwekerij Broekhuizen in de gelijknamige Limburgse plaats op vier hectare grond onder meer prunus, taxus en rozen. “Omdat chemische gewasbeschermingsmiddelen steeds minder toegestaan worden, zocht ik naar alternatieven om mijn gewassen vitaal te houden en weerbaarder te maken. Je teelt immers telkens op hetzelfde relatief kleine gebied en dat kan gevolgen voor het bodemleven hebben.”

Samen met onderzoekspartners

Doorgaans vindt bodemverbetering pas plaats na beplanting, maar Jeucken draaide dat om. Door voor beplanting in het plantgat nutriënten toe te voegen, zou een plantenwortel een impuls kunnen krijgen. “Hier heb ik te maken met schrale gronden, waarbij de ziektedruk door bijvoorbeeld meeldauw en trips toeneemt. Ik wilde met praktijkonderzoek bekijken of toevoegingen vooraf invloed hebben op de plantengroei.” Samen met zijn teeltadviseur en onderzoeksbureau Cultus Agro Advies heeft Jeucken dit jaar de eerste plantgaten voorzien van organische stoffen en nutriënten, zoals zuren, houtskool en schimmels.

5-10 jaar blijven onderzoeken

“Het is een kwestie van proberen en meten hoe een plant het doet”, ervaart hij. “Soms zie je ook dat een plant juist minder goed bovenkomt, maar andersom zie je ook positieve resultaten. We herhalen deze aanpak zo’n vijf tot tien jaar: dan pas weet je of een bodemverbeteraar baat heeft.” Toch hoopt Jeucken dat het resultaat oplevert; dat wil hij graag delen met de branche. Tot die tijd ontwikkelt hij verder, waarbij de aanmoedigingsprijs een mooie stimulans is en vergoeding voor de onderzoekers biedt.

Olie besparen met drukontlaster voor hydraulische koppelingen

Aanmoedigingsprijs Jan van den Oever

Elk jaar weer had melkveehouder Jan van den Oever te maken met opspattende olie als hij zijn hooibouwmachines of beregeningshaspel aan wilde koppelen. Met zijn zelf ontworpen drukontlaster voor hydraulische koppelingen wint hij 750 euro van het Innovatiefonds voor telers.

“Veel machines met een hydraulische koppeling die buiten staan en die je niet vaak gebruikt, zoals een beregeningshaspel, hooiwagen of schudder, hebben het probleem”, weet Van den Oever uit het Noord-Brabantse Stevensbeek. “Als de zon schijnt, ontstaat druk op de hydraulische leiding. Voordat je de machine koppelt aan de trekker, moet je dit oplossen, door de koppeling op een hard voorwerp te stuiken waarbij olie vrijkomt en daarmee de druk daalt. Gevolg is opspat-

Lees verder op de volgende pagina

Vervolg van pagina 33

tende olie op je kleding of op de grond. Zonde en vooral irritant. Dat hoorde ik om me heen ook van agrariërs: sommigen hadden elk jaar een nieuwe koppeling nodig. Dat kan anders."

Hopelijk binnenkort in productie

De melkveehouder houdt wel van sleutelen en ontwierp een drukontlaster. Het is een hydraulische koppeling die zo aangepast is dat de slang eraan bevestigd kan worden. Met een pen wordt de druk eraf gehaald en de olie netjes opgevangen. Dit hulpstuk monteer je achterop de trekker, bijvoorbeeld aan het spatbord. Collega-boeren en ook de ZLTO zijn enthousiast over dit idee, blijkt ook op zijn post op Trekkerweb. Van den Oever heeft de hoop dat een metaal- of mechanisatiebedrijf de drukontlaster in productie wil brengen. "Maar voor een paar tientjes is dit zelf al goed te maken door een handige boer. Je bespaart zo'n liter olie per machine per jaar, is mijn ervaring. Maar bovenal gespetter en een veel irritatie."

Theeplantage als nieuwe Hollandse bedrijfstak

De aanmoedigings- én publieksprijs van het Innovatiefonds voor telers heeft Linda Cebrian-Rampen gewonnen met haar plan om biologische thee in Nederland van de grond te krijgen. De planten groeien goed, de smaak van de eerste opbrengst is al heerlijk.

Waarom niet op de grond van je ouderlijke boerderij in het Noord-Brabantse Soerendonk thee verbouwen, in plaats van losse thee te importeren uit Afrika of Azië? Met dat idee ging Linda drie jaar geleden aan de slag na een inspirerende reis door Azië, waar ze als 'theeleut' enthousiast werd van theeceremonies. Inmiddels heeft ze met de verbouw van de theeplant Camellia sinensis een nieuwe bedrijfstak ontwikkeld. Naast het verkennen van de mogelijkheden en een opleiding tot theesommelier heeft ze in 2016 haar eerste theetuin aangelegd met een eigen theesmaak.

Thee kun je niet haasten

Nu al heeft ze twee theetuinen van samen ruim een half hectare met 2.000 planten. 3.000 andere planten, stekjes en zaadjes staan in de boogkas. "Daar pik ik de sterkste uit om verder mee aan de slag te gaan," vertelt de onderneemster die daarnaast actief is als vormgeefster. "Ik ga voor kwaliteit. De batches thee die ik al heb gemaakt, worden goed ontvangen. Maar ik wil een goede basis voor mijn bedrijf. Thee is een product dat je niet kunt haasten. Kwalitatief goede thee kan alleen worden gemaakt van theestruiken die minimaal vijf jaar oud zijn. Daar heb ik nog niet genoeg van."

Prijzengeld steken in teeltondersteuning

"Komende jaren zullen dus voor mij bestaan uit het verbeteren van de plantage en uiteraard het verfijnen van mijn thee." Een recente stagereis door India met nieuwe kennis en contacten sterkten haar overtuiging dat ze met dit project door wil gaan en dat het gaat lukken. "Het prijzengeld komt dus goed van pas voor de teeltondersteuning die ik nodig heb voor de theeplanten in de volle grond. Om te zorgen dat ze zomer en winter de bescherming en beschutting krijgen die ze nodig hebben."

Compost zet herbiciden en kunstmest buitenspel

Met het ontwikkelen van een compostwagen heeft Sander Hendrikx een prima alternatief gevonden voor de aanwending van herbiciden en kunstmest: "Ik wilde niet afhankelijk zijn van deze middelen, ook omdat ik denk dat we anders moeten gaan telen en hierin speelt de bodem een belangrijke rol." Hendrix won met zijn idee 750 euro van het Innovatiefonds voor telers.

De eigenaar van Hendrikx Groenvormen kweekt en verhandelt op zijn bedrijf in het Noord-Brabantse Diessen op 17 hectare met name groenblijvende haag- en vormplanten uit de volle grond. Afgelopen jaar is hij al gestart met zijn nieuwe aanpak en de eerste positieve resultaten zijn behaald: "Ik heb al twee keer een laag compost aan-

gebracht onder mijn boompjes. Ik heb veel minder onkruid en het heeft me het afgelopen jaar de helft aan herbicidengebruik gescheeld. Op onkruid kunnen schadelijke aaltjes zich vermeerderen en het beconcurreert de planten. Daarnaast geeft een schone kwekerij een goede indruk."

Aanmoedigingsprijs Sander Hendrikx

Isolerende en vruchtbare humuslaag

Hendrikx maakt gebruik van een mix van aangekochte compost en gratis bladerafval van de gemeente. Dat laat hij een paar maanden liggen en zet het enkele keren om, zodat de gehele hoop goed gecomposteerd is. "Het voordeel van deze vrij schone mulchlaag is dat dit voeding is voor het bodemleven die dit weer kan omzetten in opneembare nutriënten voor de planten. Daarnaast isoleert de laag de bodem, waardoor onkruid geen kans krijgt en vocht amper kan verdampen. Daarmee wordt de bodem dus vochtiger en vruchtbaarder."

Geld investeren in bodemonderzoek

Voor dit idee liet Hendrikx een zakelijke partner een compostwagen aanpassen tot een versmalde versie van 1,10 breed om geen boompjes te beschadigen. Soortgelijke wagens rijden al bij fruittelers, maar dan vanaf 1,40 meter. De cheque van 750 euro wil Hendrikx aanwenden om meer onderzoek te doen naar de bodemgesteldheid en de gevolgen voor de plantengroei. "Het is een beetje pionieren, maar ik denk dat het een goede stap is om duurzamer te kweken."

